

Mariusz Rosik

Sesja Sekcji Biblijnej Komisji Nauki Wiary przy Konferencji Episkopatu Polski

---

Wrocławski Przegląd Teologiczny 14/2, 243-246

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Górskiej: *Język, styl i kulturowa rola XVI-wiecznych protestanckich przekładów Nowego Testamentu na Język polski: między nowoczesnością a tradycją*; Jana Kamienieckiego (wykładowcy Uniwersytetu Wrocławskiego): *Przekłady biblijne Szymona Budnego wobec polskiej tradycji translatorskiej*, O. Waldemara Linke: *Wzruszenie czy zdenerwowanie Jezusa? Uwagi do tłumaczenia J 11,33.38, czyli tłumacz samotny wobec tradycji*. Stanisław Bąba i Piotr Fliciński przygotowali wystąpienie zatytułowane *Biblizmy w Ewangelii św. Łukasza w przekładzie Z. Ku-biaka na tle innych przekładów*, Krystyna Herej-Szymańskiej: *Określenia śmierci w Biblii i ich tłumaczenia we współczesnych polskich przekładach i u Wujka*; Zofii Włodarczyk: *Rola terminów botanicznych w rozumieniu i poprawnej interpretacji tekstów biblijnych*. W sekcji B swoje przemyślenia prezentowali: Ewa Nadolska-Mętel, Małgorzata Krzysztofik, Elżbieta Skorupska-Raczyńska, Karolina Ruta, Anna Wzorek, Marek Karwala i Joanna Rutkowska, w sekcji C: Grzegorz Cyran, Andrzej Kominek, Grzegorz Kubiński, Andrzej Draguła, Artur Czesak, Małgorzata Nowak i Magdalena Puda.

Trzeciego dnia, w środę, 27 IX 06, Bożena Matuszczyk mówiła *O potrzebie języka religijnego w przekładach biblijnych*, Bogdan Walczak – zastanawiał się nad tym, *Co przemawia za, a co przeciw kolokwializacji języka przekładów Biblii*, Jolanta Migdał i Agnieszka K. Piotrowska poruszyły problem konserwatyizmu językowego jako cechy przekładów biblijnych, Aleksander Gomola zapytywał, czy potrzebą, czy fanaberią jest język inkluzywny w polskich przekładach Biblii. Konferencję zakończył referat ks. Romana Pindela pt. *W trosce o to, by także tłumaczenie Biblii było tekstem perswazyjnym*.

Ciekawymi momentami konferencji były: prezentacja polskiego tłumaczenie hebrajskiej *Tory* oraz autokarowa wycieczka do Tropi, miejsca związanego z ewangelizacyjną działalnością św. Świerada.

Konferencja była niezwykle cennym doświadczeniem dla jej uczestników. Ukazała z jednej strony różne podejścia – językoznawców, polonistów, biblistów – do tekstu Biblii, do jej tłumaczenia na język polski współczesny, z drugiej – pragnienie, by tłumaczony tekst Pisma Świętego zachował styl biblijny, charakter tekstu natchnionego, świętego.

s. Ewa J. Jezierska OSU

Sesja Sekcji Biblijnej Komisji Nauki Wiary przy Konferencji Episkopatu Polski

Dnia 25 maja w Domu Jana Pawła II we Wrocławiu odbyło się kolejne spotkanie Sekcji Biblijnej Komisji Nauki Wiary przy Konferencji Episkopatu Polski. Spotkaniu przewodniczył Jego Eksceleńcja ks. abp Marian Gołębiowski, prze-

wodniczący sekcji. Wzięli w nim udział: ks. prof. Józef Kudasiewicz, ks. prof. Henryk Witczyk, s. prof. E. Jezierska OSU, ks. Stefan Dusza SAC, ks. dr hab. Mariusz Rosik, ks. dr Ryszard Kempiać SDB, ks. dr Zdzisław Zdebski, ks. dr Ryszard Zawadzki, o. dr Marian Arndt, ks. Ryszard Maria Tomaszewski.

Powitania wszystkich zebranych i przedstawienia planu spotkania dokonał Jego Ekscelencja ks. abp Marian Gołębiowski. Pierwszym wykładowcą był ks. dr Ryszard Kempiać SDB, który mówił na temat: „*Lectio divina*” i *sluchanie słowa Bożego*. Celem wprowadzenia do tematu Prelegent zauważył, że „dzisiaj, dzięki ożywionemu powrotowi do Pisma Świętego, staje się ono ponownie szczególnym wyzwaniem na drogach odnowy duchowej Kościoła. Słowo Boże po wielu wiekach wygnania odzyskało centralne miejsce w życiu Kościoła. Mówi się wprost o ponownym odkryciu słowa Bożego przez wierzących. Dziś wielu chrześcijan bierze do ręki tekst Pisma Świętego, szuka w nim mądrości i instrukcji na temat swojego codziennego życia”. Sposób lektury Pisma Świętego zwany *lectio divina* korzeniami swymi sięga pierwszych wieków chrześcijaństwa. Inicjatorem dialogu pomiędzy człowiekiem a Bogiem jest zawsze sam Bóg. Modlitwa, a w tym i modlitewna lektura Biblii, jest odpowiedzią człowieka na boską inicjatywę. W odpowiedzi tej dialog się rozwija i pogłębia, gdyż sam Bóg mówi do wierzącego przez słowa świętej Księgi. Właściwa lektura Biblii zawsze zakotwiczona jest w żywej Tradycji Kościoła.

Pierwszy etap *lectio divina* stanowi lektura (*lectio*), najczęściej kilkukrotna, wybranego fragmentu biblijnego. Jego celem jest zrozumienie literalnego znaczenia tekstu, to znaczy tego, które było pierwotnym zamierzeniem autora i które pragnął przekazać swym czytelnikom. Refleksja nad znaczeniem religijnym tekstu stanowi etap drugi (*meditatio*), zwany medytacją lub rozmyślaniem. Pytanie, które stawia sobie teraz modlący się czytelnik Biblii, brzmi: jaki jest sens danego fragmentu dla mnie, w czasie i miejscu, w którym żyję. Nie chodzi już więc o poszukiwanie pierwotnego znaczenia, przeznaczonego dla pierwszych adresatów, ale o jego przełożenie na obecną kulturę i sytuację konkretnego człowieka. Trzeci aspekt *lectio divina* stanowi modlitwa wpływająca z medytacji (*oratio*). Modlitwa taka jest spontaniczną reakcją serca człowieka wierzącego, do którego przemawia Bóg. Jest odpowiedzią na wezwanie zawarte w czytanej treści. Kolejny element jest naturalną konsekwencją poprzedniego: stanowi formę adoracji, uwielbienia i trwania w ciszy przed Bogiem, który w swym słowie zwraca się do człowieka. *Contemplatio* jest trwaniem przed Bogiem z otwartym sercem; termin „serce” należy tu pojmować zgodnie z mentalnością biblijną, jako centrum istnienia człowieka, jako jego ducha, przez który przejawiają się pamięć, intelekt, wola i uczucia. Kontemplacja prowadzi do odkrycia prawdy o samym sobie: jaki jestem przed Bogiem. Prelegent zakończył swe wystąpienie spostrzeżeniem, że „podstawową potrzebą jest ponowne zjednoczenie życia chrześcijańskiego wokół

Słowa. Droga stoi otworem przed osobami pragnącymi realizować oparty na Biblii plan duszpasterskiej duchowości, który w sposób praktyczny i owocny można rozwinąć i realizować w *lectio divina*. Praktykowanie *lectio divina* może być sposobem spopularyzowania lektury Słowa i najlepszym sposobem pogłębienia tajemnicy Chrystusa i Kościoła”.

Drugi wykład dotyczył wezwań, jakie stają przed współczesną biblistką. Prelegent, ks. dr hab. Mariusz Rosik, stwierdził, że zaliczyć można do nich między innymi psychologizm, subiektywizm, zbyt daleko idący symbolizm czy fundamentalizm przy lekturze Biblii. Wydaje się, że właściwym lekarstwem na zgodną z Tradycją Kościoła interpretację tekstu natchnionego jest pójście za wezwaniem św. Augustyna, który w *De doctrina christiana* pisał: „Aby zrozumieć boskie wyrocznie właściwie, musi istnieć ciągły wysiłek, aby osiągnąć umysłu autora. Przez niego bowiem mówi Duch Święty [...]. Jest błędem nadawanie Pismu znaczenia odmiennego od tego, które było zamierzone przez pisarzy, nawet wówczas, gdy taka interpretacja służy rozbudzeniu miłosierdzia i tym tkwi w królestwie prawdy”.

Po wykładach odbyła się ożywiona dyskusja, w której nacisk kładziono przede wszystkim na problemy duszpasterskie. Ks. abp Marian Gołębiowski zachęcał, by uświadamiać wiernym rolę Ducha Świętego przy lekturze Biblii. „Ten sam Duch, który towarzyszył powstawaniu ksiąg natchnionych – mówił – winien prowadzić i dziś czytelników tych ksiąg”. Całej dyskusji przyświecała troska, by prowadzić wiernych „od czytania do spotkania”. Celem lektury Biblii jest poznanie i pogłębianie znajomości Chrystusa. Chodzi więc o „przełożenie” wyników nauk biblijnych na wymiar duszpasterski; takie przełożenie, które uwzględni potrzeby (duchowe, intelektualne, psychiczne, poznawcze i egzystencjalne) wiernych i daje trafne odpowiedzi na dręczące ich pytania.

Na sesji poczyniono także kolejny krok w kierunku utworzenia w naszym kraju Polskiego Dzieła Biblijnego, które miałyby promować poznawanie świętych ksiąg oraz koordynować inicjatywy biblijne w kościele polskim i poszczególnych diecezjach. Do zasadniczych celów dzieła miałyby należeć: wspieranie, rozwijanie i pogłębianie istniejących form duszpasterstwa biblijnego w diecezjach i parafiach; organizowanie warsztatów biblijnych dla duszpasterzy i wiernych świeckich; formowanie animatorów ruchu biblijnego w diecezjach i parafiach. W czasie spotkania omówiono poszczególne punkty statusu i podjęto decyzję przesłania odpowiednich materiałów członkom Rady Prawnej przy Komisji Episkopatu Polski.

Wydawcy zaprezentowali nowe wydanie Biblii z obszernymi komentarzami oraz inne publikacje, które już niedługo ujrzą na polskim rynku światło dzienne. W kręgu biblistów polskich powstała inicjatywa *Nowego komentarza biblijnego*. Redaktorami serii są: A. Paciorek, R. Bartnicki, T. Brzegowy, A. Tronina i J. Warzecha. Podstawowe założenia w pracy nad komentarzami do poszczególnych ksiąg są następujące: unikanie nadmiernego przeciążenia szczegółami dla specjalistów,

metodyczna wszechstronność, uwzględnienie filologii, analizy literackiej, historii powstania tekstu, tła historycznego i archeologicznego, paralelnych tekstów biblijnych i pozabiblijnych. Przedstawiono także projekt nowego tłumaczenia Pisma Świętego z komentarzami o nachyleniu duszpasterskim.

ks. Mariusz Rosik

Konferencja Moderatorów Bibelwerk w Bratysławie

W dniach 6-8 września 2006 roku odbyło się w Bratysławie spotkanie dyrektorów i odpowiedzialnych Dzieła Biblijnego (Bibelwerk) w krajach Europy Środkowej. Obecni byli przedstawiciele Austrii, Niemiec, Belgii, Holandii, Szwajcarii, Chorwacji, Słowenii, Węgier, Rumunii, Czech, Słowacji i Polski. Polskie Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II reprezentowali ks. prof. PWT dr hab. Mariusz Rosik z Wrocławia i ks. dr S. Stasiak z Legnicy. Spotkanie odbywało się w dość kameralnym gronie (każdy kraj – z wyjątkiem Polski – reprezentowany był przez jednego przedstawiciela), a zorganizowane zostało w malowniczo położonym domu rekolekcyjnym Marianka, na peryferiach Bratysławy.

Dzieło Biblijne (Bibelwerk) jest organizacją o zasięgu ogólnoswiatowym i włącza się w pracę KBF (Katholische Bibelfoederation), która zrzesza ponad 320 różnych organizacji, mających na celu propagowanie kultury biblijnej i działających w 127 krajach. Dla względów praktycznych wyróżniono w niej następujące regiony: Afryka i Madagaskar, Ameryka Łacińska i Karaiby, Oceania, Europa Środkowa, Europa Południowa i Zachodnia, Bliski Wschód, Azja Południowa. Osobny region stanowi Rzym. Jednym z naczelných zadań KBF jest dostarczanie tekstów Pisma Świętego i jego tłumaczeń do krajów, które najbardziej tego potrzebują. Nie chodzi tylko o dokonywanie nowych tłumaczeń, ale także o rewizję już istniejących. Federacja organizuje także seminaria naukowe i duszpasterskie kursy biblijne dla moderatorów i animatorów, stara się o publikację i propagowanie materiałów pomocniczych w pogłębianiu znajomości orędzia zbawczego, rozkrzewianie kultury biblijnej w małych wspólnotach i grupach modlitewnych oraz działalność nauczycielską w szkołach i na uniwersytetach. Jednym z celów federacji, wciąż mało rozwiniętym, jest próba rozwijania dialogu pomiędzy profesjonalistami w naukowym badaniu Pisma Świętego a duszpasterzami; w tę dziedzinę włącza się także rozwijanie dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego. Dialog międzyreligijny ostatnich lat skupia się zasadniczo na problemie walki z niebezpieczeństwem fundamentalizmu. Federacja rozwija swoją działalność także poprzez kontakt z mediami: czasopismami, radiem, telewizją i internetem (www.c-b-f.org).

Znaczną część spotkania w Bratysławie zajęła prezentacja aktywności Dzieła w ostatnich dwóch latach. Sprawozdanie, które złożył Claudio Ettl ze Szwajcarii, obej-